

Polityka Jakości i struktura Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK)

Polityka Jakości

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu współczesnych problemów gospodarczych i społecznych, zgodnie z Misją i Strategią Uczelni. Ciągłe dostosowuje i doskonali prowadzoną działalność badawczą, wdrożeniową i dydaktyczną, dla potrzeb zapewnienia najwyższej jakości kształcenia. Władze Uczelni dokładają wszelkich starań i zapewniają środki, aby realizować Politykę Jakości oraz budować i szerzyć kulturę jakości wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Rolniczego.

Podstawowym celem Polityki Jakości jest ciągłe doskonalenie procesów kształcenia, umożliwiających osiągnięcie społecznie uznawanych kompetencji przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz satysfakcji zawodowej przez absolwentów. Cele szczegółowe obejmują:

1. podnoszenie poziomu jakości świadczonych usług edukacyjnych na wszystkich poziomach i formach kształcenia;
2. doskonalenie oferty dydaktycznej i jej dostosowywanie do aktualnych wymogów gospodarki i społeczeństwa, zgodnie z zakresem prowadzonej działalności badawczej i wdrożeniowej;
3. zapewnienie wysokiego poziomu merytorycznego kadry badawczej i dydaktycznej, której osiągnięcia naukowe i zawodowe umożliwiają uzyskanie wysokiej kategorii naukowej dyscypliny, w ramach której realizowane jest kształcenie;
4. zapewnienie wysokiego poziomu merytorycznego kadry administracyjnej i technicznej, której umiejętności i zaangażowanie umożliwiają sprawne zarządzanie procesami;
5. systematyczne unowocześnianie bazy badawczej i dydaktycznej oraz wdrażanie systemów informatycznych umożliwiających monitorowanie realizowanych procesów i ocenę prowadzonej działalności;
6. rozszerzanie umiędzynarodowienia kształcenia i prowadzonych badań naukowych, stwarzającego perspektywę rozwoju w skali globalnej;
7. budowanie i promowanie kultury jakości w społeczności akademickiej Uczelni.

Realizacja założonych celów oraz wysoka skuteczność podejmowanych działań, w zakresie doskonalenia realizowanych procesów oraz budowania i szerzenia kultury jakości, wymaga zaangażowania Władz Uczelni oraz kadry dydaktycznej, studentów, doktorantów i słuchaczy, a także pracowników administracyjnych i technicznych Uniwersytetu Rolniczego.

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie odnosi się do wszystkich poziomów kształcenia uniwersyteckiego, obejmującego studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, a także kształcenie w Szkole Doktorskiej Uczelni i na studiach podyplomowych.

Zasadniczym zadaniem Systemu jest ciągłe monitorowanie oraz ocena jakości kształcenia studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, w oparciu o ocenę poziomu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz związku tych efektów z potrzebami społeczeństwa i gospodarki, a także ocenę wpływu czynników warunkujących przebieg procesu kształcenia na osiąganie tych efektów. Wnioski z monitorowania i oceny stanowią podstawę doskonalenia wszystkich aspektów procesu kształcenia oraz projektowania i wdrażania nowych rozwiązań w zakresie zarządzania tymi procesami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokiej skuteczności samego systemu zapewniania jakości kształcenia.

USZJK uwzględnia spełnianie wskaźników jakości kształcenia, które na studiach obejmują:

- 1) konstrukcję programów studiów;
- 2) realizację programów studiów;
- 3) przyjęcie na studia, weryfikację osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz proces dyplomowania;
- 4) kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry;
- 5) infrastrukturę i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programów studiów i ich doskonalenie;
- 6) współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów oraz jej wpływ na rozwój poszczególnych kierunków;
- 7) warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach;
- 8) wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia;
- 9) publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach;
- 10) projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programów studiów.

Analogiczne działania dotyczą programu kształcenia w Szkole Doktorskiej Uczelni i programów studiów podyplomowych. Dla potrzeb kompleksowej oceny poziomu spełnienia wskaźników jakości kształcenia Uczelnia gromadzi i przetwarza oraz analizuje informacje, pozyskiwane od wszystkich wewnętrznych i zewnętrznych uczestników USZJK.

Funkcjonujący w Uniwersytecie Rolniczym USZJK jest scentralizowany, dlatego jednostki odpowiedzialne za organizację określonego procesu kształcenia wykorzystują procedury postępowania przyjęte na szczeblu centralnym. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest uzupełnienie procedur ogólnych o dokumenty szczegółowe, w których procedury zostały dostosowane do specyfiki realizowanego procesu kształcenia.

Uczestnicy i narzędzia Systemu

Jednoosobowym organem Uczelni jest Rektor. Organami kolegialnymi są: Rada Uczelni, Senat i rady dyscyplin. Do zadań Rektora należy w szczególności zarządzanie Uczelnią oraz przygotowanie projektu Strategii i składanie sprawozdania z jej realizacji. Projekt Strategii podlega opinii Rady Uczelni, a uchwalanie Strategii i zatwierdzanie sprawozdania z jej realizacji należy do zadań Senatu.

Senat ustala program studiów i program kształcenia w Szkole Doktorskiej oraz program studiów podyplomowych, spójne ze Strategią Uczelni. Program studiów i program kształcenia w Szkole Doktorskiej podlegają opinii, odpowiednio: z samorządem studentów oraz z samorządem doktorantów. Rektor tworzy studia na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz szkoły doktorskie i studia podyplomowe. Powierza organizację procesu kształcenia na studiach właściwemu wydziałowi lub jednostce ogólnouczelnianej, dlatego zapisy USZJK dotyczące wydziału są właściwe dla takiej jednostki ogólnouczelnianej.

Rektor określa szczegółowy zakres obowiązków nauczyciela akademickiego, w tym zakres prowadzonych zajęć dydaktycznych. Wydaje zarządzenia stanowiące podstawę podejmowania działań w zakresie organizacji kształcenia oraz wdrażania procedur USZJK w jednostkach odpowiedzialnych za organizację określonego procesu kształcenia. W imieniu Rektora nadzór nad USZJK sprawuje prorektor właściwy ds. dydaktycznych, tj. Prorektor ds. dydaktycznych i studenckich.

Określona rada dyscypliny oraz komisja senacka właściwa ds. dydaktycznych, tj. Komisja ds. Nauczania, opiniuje projekty oraz propozycje programów studiów i studiów podyplomowych. Program kształcenia w szkole doktorskiej podlega także opinii Rady Szkoły Doktorskiej. Na wniosek Rektora, Komisja senacka opiniuje również propozycje wewnętrznych aktów prawnych dotyczących dydaktyki i kształcenia, w szczególności: Regulamin Studiów, Regulaminu Szkoły Doktorskiej, ustalenie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia, określenie sposobu potwierdzania efektów uczenia się, a także wzory wymaganej dokumentacji. Rektor korzysta z opinii Komisji w przypadku ustalania rodzaju usług edukacyjnych i innych świadczeń podlegających opłacie, a także w przypadku ustalania wysokości opłat oraz warunków i trybu zwalniania z tych opłat. Większość wyszczególnionych dokumentów wymaga uzgodnienia lub zasięgnięcia opinii organów samorządu studenckiego i doktoranckiego.

Dla potrzeb podejmowania działań na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia Rektor powołuje Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz Rektorską Komisję ds. Jakości Kształcenia (RKJK). Rektor, na wniosek odpowiednio Dziekana i Dyrektora Szkoły Doktorskiej, powołuje pełnomocników i właściwe komisje: Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia oraz Dziekańską Komisję ds. Jakości Kształcenia (DKJK), a także Pełnomocnika Dyrektora Szkoły Doktorskiej ds. Jakości Kształcenia oraz Komisję ds. Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej.

Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia, w grudniu każdego roku, przedkłada Dziekanowi i Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia roczny raport samooceny z jakości kształcenia na właściwych kierunkach studiów. Analogiczny dokument Dyrektorowi Szkoły Doktorskiej i Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia przedkłada Pełnomocnik

Dyrektora Szkoły Doktorskiej ds. Jakości Kształcenia. Roczne raporty samooceny są przygotowywane wg jednolitego wzoru, określonego zarządzeniem Rektora. Na podstawie informacji zawartych w poszczególnych raportach samooceny, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia we współpracy z Rektorską Komisją ds. Jakości Kształcenia oraz Prorektorem ds. dydaktycznych i studenckich przygotowuje uczelniany roczny raport samooceny wraz z podsumowaniem i wnioskami, który jest podstawowym narzędziem USZJK. Raport przedstawiany jest Senatowi.

Uczelniany roczny raport samooceny weryfikuje, czy wymienione w aktach prawnych obowiązki są właściwie realizowane. Jako raport zwrotny jest przekazywany jednostkom odpowiedzialnym za organizację określonego procesu kształcenia, celem wykorzystania do:

- 1) tworzenia kultury jakości kształcenia,
- 2) identyfikacji zjawisk niepożądanych,
- 3) stałego doskonalenia warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego przez wskazanie obszarów, które powinny być przedmiotem analiz,
- 4) przygotowania kierunków kształcenia do akredytacji,
- 5) wspierania innowacji dydaktycznych,
- 6) udostępnienia wskaźników do analiz porównawczych (benchmarking),
- 7) udostępnienia przykładów dobrych praktyk.

Wnioski wynikające z raportu oraz opinia Senatu zobowiązują Rektora do określenia i wdrożenia działań doskonalących oraz zdefiniowania nowych celów Uczelni, których realizacja zostaje powierzona właściwym uczestnikom USZJK.

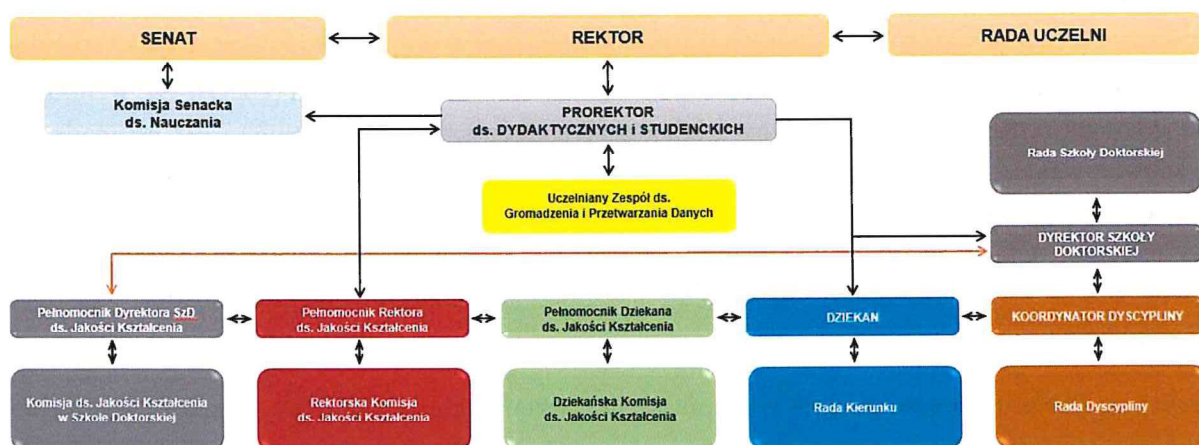
Struktura organizacyjna USZJK

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie charakteryzuje się odpowiedniością struktur na poziomie Uczelni, wydziałów i Szkoły Doktorskiej. System spełnia wymogi obowiązujących powszechnie norm i systemów jakości, a jego działanie podlega ciągłemu doskonaleniu, właściwemu dla cyklu PDCA:

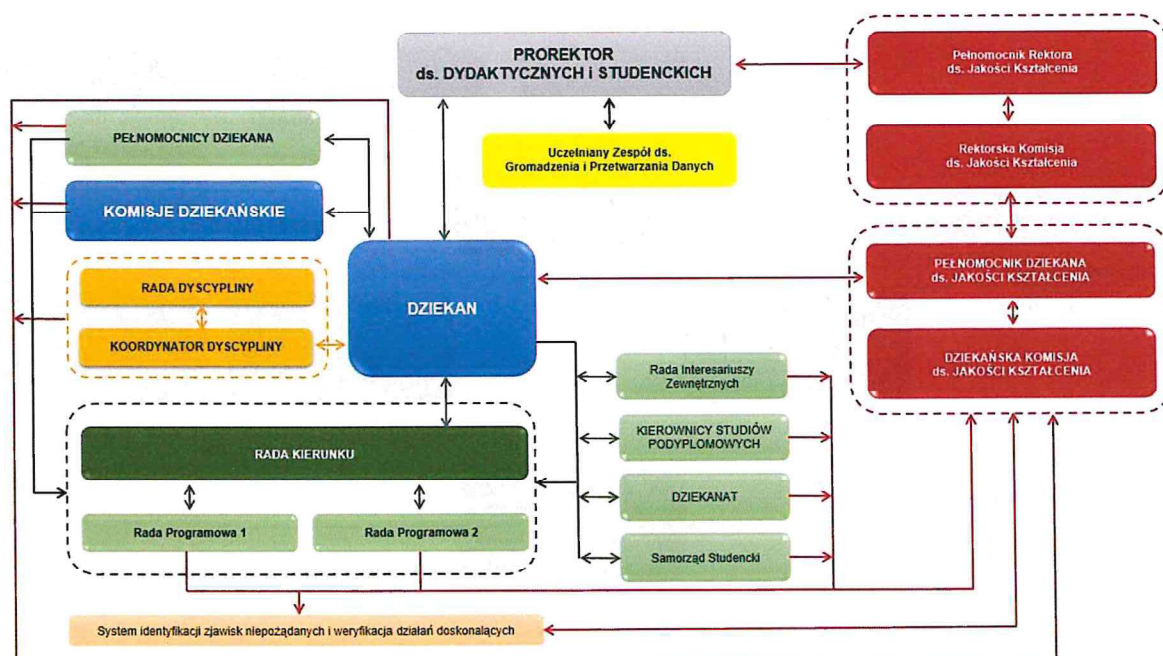
- P (*Plan*) planowanie – ocena stanu wyjściowego i określenie celów oraz sposobów i narzędzi umożliwiających osiągnięcie tych celów spełniających wymogi najwyższej jakości;
- D (*Do*) wykonanie – realizacja planu zgodnie z przyjętymi założeniami;
- C (*Check*) sprawdzanie – monitoring podejmowanych działań i porównanie uzyskanych wyników z założonymi w planie, a w przypadku zaobserwowania odstępstw – ustalenie działań korygujących i zapobiegawczych;
- A (*Action*) działanie – podejmowanie działań korygujących i zapobiegawczych zmierzających do ciągłego doskonalenia realizowanych procesów oraz ich włączenie do kolejnego planu.

Powiązania Systemu tworzą algorytm działań korygujących każdy proces kształcenia realizowany w Uczelni i angażują wszystkich uczestników tego procesu, w szczególności pracowników Uczelni, którzy są świadomi zagrożeń, jakie niesie ze sobą brak dbałości o jakość kształcenia. W konsekwencji procesy kształcenia podlegają ciągłej i systematycznej poprawie, co motywuje pracowników do działań ulepszających wszystkie procesy realizowane w Uczelni.

W skali Uczelni osobą odpowiedzialną za organizację i nadzór nad realizacją procesów kształcenia oraz za jakość kształcenia jest Rektor. Na podstawie upoważnienia Rektora, część obowiązków związanych z kształceniem i jakością kształcenia przejmuje Prorektor ds. dydaktycznych i studenckich. W jednostkach organizacyjnych Uczelni część obowiązków przejmuje odpowiednio: na wydziale Dziekan, a w jednostce ogólnouczelnianej dyrektor lub kierownik tej jednostki, w tym Dyrektor Szkoły Doktorskiej. Na wniosek Dziekana oraz właściwego dyrektora lub kierownika jednostki ogólnouczelnianej, część obowiązków może zostać przekazana odpowiednio prodziekanom lub właściwemu zastępcy. Na studiach podyplomowych osobą odpowiedzialną za jakość kształcenia jest kierownik studiów podyplomowych, do którego zakresu obowiązków należy przeprowadzenie ewaluacji studiów dla potrzeb oceny i doskonalenia procesu kształcenia oraz programu tych studiów.

Rys. 1. Schemat struktury organizacyjnej systemu jakości kształcenia na poziomie Uczelni

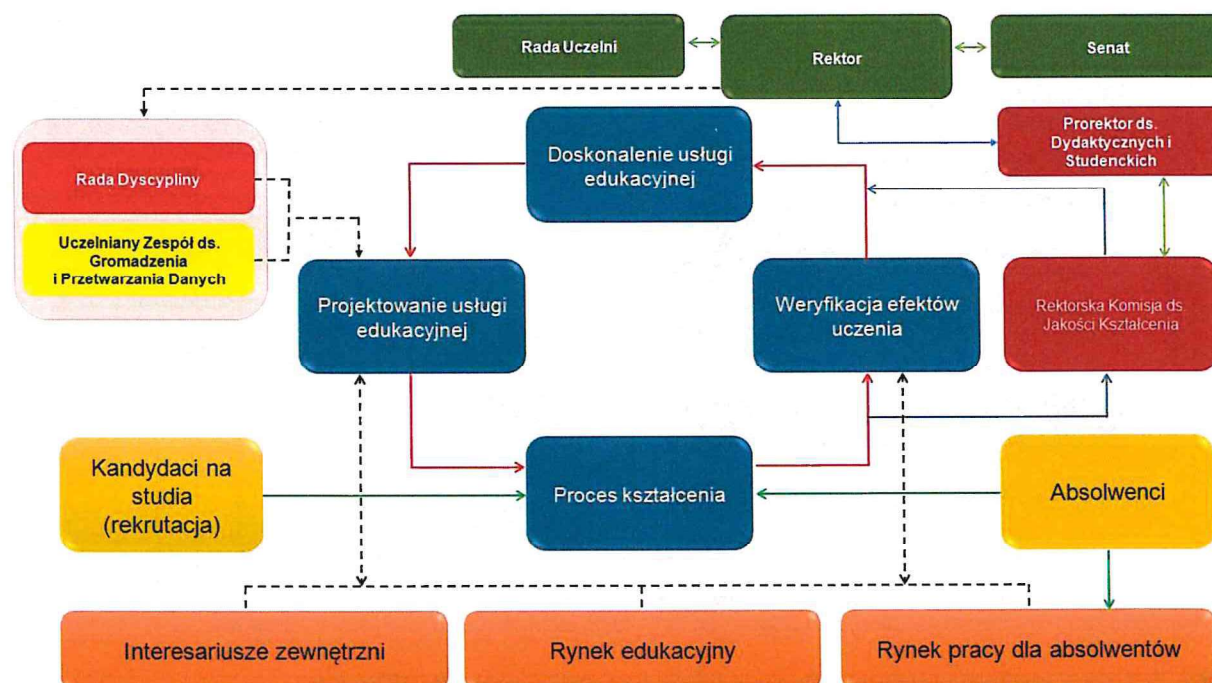
Rys. 2. Schemat struktury organizacyjnej systemu jakości kształcenia na poziomie Wydziału

Osobą, która w skali Uczelni organizuje funkcjonowanie USZJK jest Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia. Analogiczną rolę na wydziałach pełnią Pełnomocnicy Dziekanów ds. Jakości Kształcenia, a w Szkole Doktorskiej – Pełnomocnik Dyrektora Szkoły Doktorskiej ds. Jakości Kształcenia. Pełnomocnicy kierują pracą zespołów, których zadaniem jest wdrażanie i ocena efektów wdrożenia określonych metod i procedur realizacji Systemu, ale również inicjowanie działań doskonalących w celu ciągłego podnoszenia skuteczności Systemu.

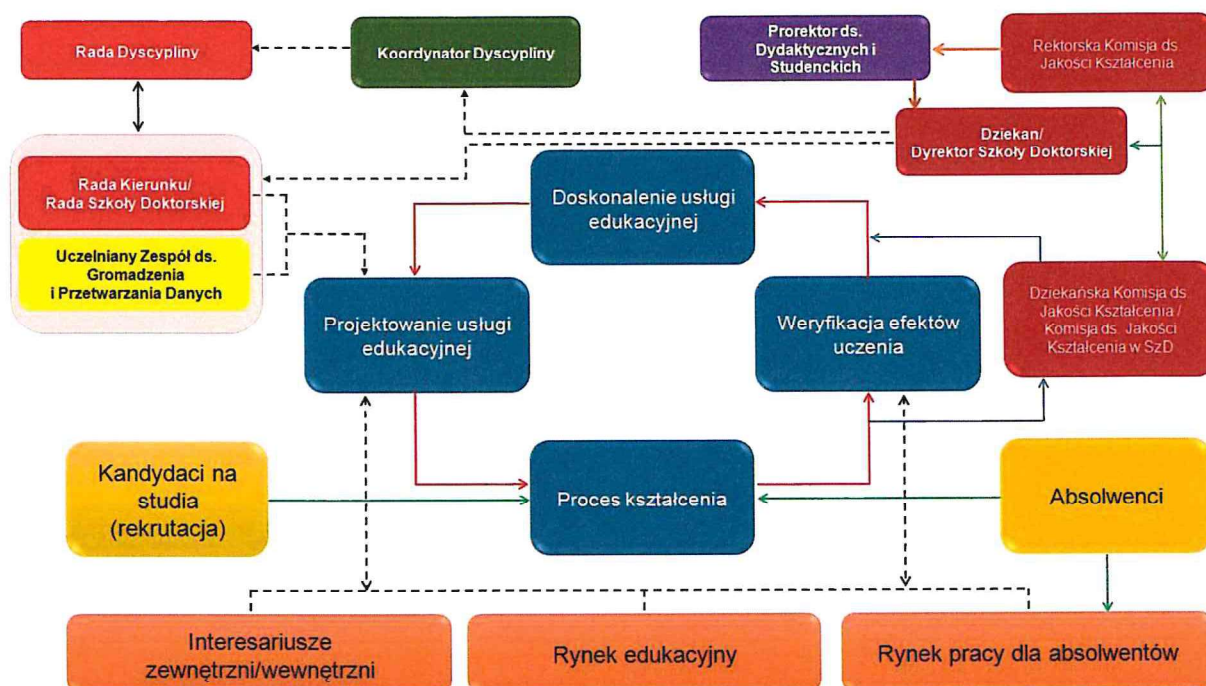
Na studiach podyplomowych za funkcjonowanie Systemu odpowiada kierownik studiów. Zakres realizowanych zadań obejmuje analizę i ocenę procesu kształcenia oraz inicjowanie zmian ukierunkowanych na doskonalenie tego procesu, celem uzyskania zakładanych efektów i satysfakcji zawodowej przez absolwentów studiów podyplomowych. Rezultaty jego działań są przekazywane do właściwego Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia.

Integralną część USZJK stanowią różne jednostki Uczelni gromadzące i przetwarzające dane, w tym Uczelniany Zespół ds. Gromadzenia i Przetwarzania Danych (UZGiPD), wchodzący w skład Biura Rekrutacji, Programów i Jakości Kształcenia, którego zadaniem jest gromadzenie, archiwizowanie, przetwarzanie i opracowanie w skali całej Uczelni danych służących zapewnieniu i ocenie jakości kształcenia, obejmujących całokształt działań związanych z realizacją procesu kształcenia w Uczelni w zakresie działalności badawczej i dydaktycznej, rozwoju kadry i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz unowocześniania zasobów materialnych.

Schemat struktury organizacyjnej systemu jakości kształcenia na poziomie Uczelni i wydziałów, z elementami procesów decyzyjnych przedstawiono na rys. 1-2. Natomiast ideowy schemat funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Uczelni i wydziału, przedstawiono odpowiednio na rys. 3-4.

Rys. 3. Schemat ideowy funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Uczelni

Rys. 4. Schemat ideowy funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Wydziału

Działanie systemu oparte jest na sprzężeniu zwrotnym prowadzącym do samodoskonalenia. Dlatego, działania systemu zapewnienia jakości kształcenia podlegają ciągłemu doskonaleniu i wymagają od całej społeczności akademickiej dużego zaangażowania w realizację jego zadań. Szczególnie istotnym elementem doskonalenia USZJK jest sprzężenie zwrotne między wynikami ewaluacji procesów oraz monitorowania systemu a działaniami na rzecz poprawy programów kształcenia i procesu ich realizacji, z uwzględnieniem zapewnienia jakości zasobów kadrowych, infrastruktury dydaktycznej oraz warunków socjalno-bytowych studentów i doktorantów.